

2018

M.A.

4th Semester Examination

SANSKRIT

PAPER – SAN – 402(A)-Literature

Full Marks : 50

Time : 2 Hours

Answer all questions

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words

as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

(सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः ।)

1. अधोलिखितयोः प्रश्नयोरेकस्योत्तरं देयम् । 10X1

क) उत्तररामचरितम् –इति नाटकस्य चित्रदर्शननामकस्य प्रथमाङ्कस्य विषयमालोच्य तत्रत्यं नाटकीयं महत्त्वं प्रतिपाद्यताम् ।

ख) उत्तरे रामचरिते भवभूतिर्विशिष्यते- इति उक्तेः सार्थकता सोदाहरणं प्रदर्शयताम् ।

2. अधोलिखितयोः श्लोकयोः यथेच्छमेकस्य व्याख्या कार्या । 7X1

क) लौकिकानां हि साधूनामर्थं वागनुवर्तते ।
ऋषीणां पुनराद्यानां वाचमर्थोऽनुवर्तते ॥ख) वितरति गुरुः प्राज्ञे विद्यां यथैव तथा जडे
न तु खलु तयोर्ज्ञाने शक्तिं करोत्यपहन्ति वा ।
भवति हि पुनर्भूयान्भेदः फलं प्रति तद्यथा
प्रभवति शुचिबिम्बग्राहे मणिर्न मृदादयः॥

3. अधोलिखितयोः प्रश्नयोरेकस्योत्तरं देयम् । 10X1

क) रामः कृष्णञ्चाभिन्नौ- इति उक्तेराशयः युगजीवननाटकस्य चतुर्थदृश्यावलमब्वने आलोच्यताम् ।

ख) गदाधरस्य अवतारत्वे प्रमाणानि स्वभाषया प्रतिपादनीयानि

4. अधोलिखितयोः श्लोकयोः यथेच्छमेकस्य व्याख्या कार्या । 7X1

क) यो यत्राधिकृतः सम्यक् स तस्य गुणदोषभाक् ।

अङ्गारहीरकोत्पत्तौ वाच्य आकर एव हि ॥

ख) सर्वव्यापी जगल्लीनः परमेशः सनातनः।

अणौ च परमाणौ च तृणे तोयलवेऽपि च ॥

5. त्रयाणां प्रश्नानामुत्तरं प्रदेयम् । 3X2

क) भारतीयार्थाः नाटकस्य कति तत्त्वानि स्वीकुर्वन्ति ?

ख) लोकोत्तराणां चेतांसि को हि विज्ञातुमर्हति – इत्यस्य किं तात्पर्यम् ?

ग) युगजीवनम् -इति नाटकस्य नामकरणं कथं जायते ?

घ) गदाधरस्य मातृदर्शनाकूला प्रकृतिः कथमासीत् ?

ङ) नान्दीश्लोके श्रीरामकृष्णवन्दना कथं विधीयते ?

(Internal Assessment-10)

(Turn Over)